

Hjelp ved penselforvirring

Penselstativene i maleforretningen kan virke overveldende på mange. Variantene er mange, prisforskjellene store og utvalget enormt. Hvordan skal vi finne frem til riktig pensel eller rull?

Av ifi.no

Å skille mellom ute- og inneutstyr er enkelt siden penslene som regel er godt merket. Men når stativet for innepensler og -ruller er flere meter langt, er det allikevel ikke alltid lett å vite om man gjør det riktige valget.

Oljemaling eller vanntynnbar maling?

Det første du må tenke på er hva slags maling du skal bruke. Her er hovedregelen at man til oljemaling benytter naturbust, mens syntetbust er best til vanntynnbar maling. Blandingsbust er en slags allround-pensel som kan brukes til det meste. Til akrylmaling er blandingsbust imidlertid ofte det beste alternativet, selv om syntetbust også fungerer fint.

Grunnen til at du ikke skal velge en hvilken som helst penseltype har med påføringen å gjøre.

- Poenget er ikke at penselen skal ta opp mest mulig maling, men at den skal legge av i riktig mengde. Hvis penselen legger igjen for mye maling, kan det begynne å renne, forteller Helge Nesshaug i Fibotex.

Vanntynnbare malinger kan også skade naturpensler ved at vannet trenger inn i busten, slik at den begynner å sprike.

Pensel eller rull?

Deretter bør du tenke på om pensel eller rull er det beste alternativet. Det er gode grunner til å velge både pensel og rull når man skal male.

Med en pensel har man god styring, og kommer til i alle kroker og kroker. I tillegg får man en spesiell penselstrøk-finish som man ikke oppnår med vanlig rull.

På den annen side er rull et godt valg når store flater skal males, fordi man fordeler malingen raskere. Skal man male tak eller andre flater i høyden er det også en fordel med rull, da denne kan festes til et forlengerskaft.

Flat, oval eller rund pensel?

Pensler finnes i mange ulike utforminger.

- Flate pensler er det som blir mest brukt. En flat pensel gir en særdeles jevn overflate, samtidig som den blir meget smal når man setter den på høykant, forteller produktsjef for maleverktøy i Jordan, Tobias Andersson.

Ellers finnes også en rekke ovale og runde pensler på markedet. Den ovale formen gir et vesentlig høyere malingsopptak enn en flat pensel med tilsvarende bredde, samtidig som den gir mulighet til å male både bredt og smalt med en og samme pensel.

En rund pensel egner seg spesielt godt til detaljarbeid, og kan også brukes på steder hvor det er vanskelig å komme til eller hvis man skal sette av en rett strek.

- Skal man for eksempel male en sprosse på et vindu, er en liten, rund pensel et naturlig valg, sier malermester Ole Andreas Klaveness.

Størrelse på pensel?

Mange tenker at en stor pensel passer til store flater, mens en liten pensel passer til detaljarbeid. I mange tilfeller er dette riktig, men ikke alltid.

- Hvis jeg skal male en list, velger jeg en større pensel med høyere malingsopptak. Når jeg bruker hele bevegelsen i hele armen istedenfor bare i handledet, blir streken mye rettere enn om jeg hadde brukt en liten pensel. Da er det bare nødvendig å trekke penselen opp eller ned to til tre ganger, noe som resulterer i at finishen også blir mye penere, forteller Klaveness.

Ifølge eksperten ligger mye av hemmeligheten i å være sikker og bestemt. Hvis man bare tar sjansen med en stor pensel og en stor bevegelse istedenfor "pjuklearbeid" med de minste penslene, blir resultatet også som regel bedre - og jobben gjort mye raskere!

Størrelse og type rull?

Også ruller finnes i mange størrelser. Mange tenker at jo større overflate som skal males, jo større bør rullen være.

- Man kan også tenke på at en rull med større diameter har større oppsugingsevne (mer maling i rullen). Selvsagt blir også rullen tyngre med mer maling i den, så dette blir en avveining. Da den også ruller langsommere enn en med mindre diameter så spruter de også noe mindre, tipser Tobias Andersson i Jordan om.

Men det er ikke bare størrelse man må velge når man skal finne malerull. Det finnes varianter beregnet på ulike type underlag. Til ekstra glatte underlag, som kjøkkenskap, kjøleskap eller lignende, bør man bruke en rull med svært kort luv, ca. 5 mm. Glatte underlag, som for eksempel møbler, dører eller listverk, trenger rull med luv på ca. 8 mm. Mens jevne underlag, som eksempelvis panel, vegger, tak eller gulv, trenger en luv på ca. 12 mm. Grove underlag, som mur, uhøvlet tre eller grove strier, behøver en luv på ca. 22 mm.

Det finnes også noen ruller som er beregnet på spesielle malejobber. For eksempel har Mäster laget en konkav rull, hvis utforming gjør at malingen ikke trykkes ut i endene og etterlater striper når en maler med høyglansmalinger.

Etterstryker?

En etterstryker er en pensel med meget tynt blikk som gjør at man får en fintfølede pensel uten direkte opptak.

- Denne penselen er ikke til å påføre maling med, men brukes til å etterstryke (fordrive) maling for å få fineste mulige pensel-finish, sier Andersson.

Vask før bruk

Noe maleutstyr bør vaskes før bruk. Før vasket man gjerne malepenslene før bruk for å mykgjøre dem. Dagens bust er imidlertid så myk i utgangspunktet at vask ikke er nødvendig. Å skylle penselen før bruk kan derimot være en fordel, da man fjerner eventuelt støv og urenheter fra produksjon og lagring.

Ruller bør derimot alltid vaskes før bruk. Ruller etterbehandles og trimmes etter at veven er satt på selve rullen, hvilket gjør at man sliter litt med små fibre som sitter i rullen (på samme måten som man sliter med små hår i nakken etter et frisørbesøk). Hvis man vasker rullen før bruk, er man sikker på at eventuelle løse fibre er borte, og ikke loer i malingen.

Invester i kvalitet

Som med de fleste andre ting følger pris og kvalitet hverandre ganske jevnt. Hvis du har tenkt å beholde maleverktøyet en stund, nytter det ikke å kjøpe inn 10-kronerspensler på billigbutikken. For foruten det faktum at de varer mye lenger, etterlater høykvalitetspensler og -ruller seg også en langt penere finish. Husk at det er rimeligere å kjøpe skikkelig utstyr med én gang, enn å måtte gjøre hele jobben om igjen.

Forlengerskaft

Og når vi først snakker om gode investeringer, er det naturlig å nevne forlengerskaft. Du tenker kanskje at det går like greit uten, men hvis du vil spare nakke, armer, skuldre og knær, er forlengerskaft et must!

Mer informasjon

- Alfort: <http://www.alfort.se>

- Jordan: <http://www.jordanvethvordan.no>